

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 71.137/3
van 1 april 2022

avis 71.137/3
du 1er avril 2022

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit ‘tot instelling van het
epidemiologisch toezicht op
inrichtingen waar bepaalde
dieren gehouden worden’

un projet d’arrêté royal
‘instituant une surveillance
épidémiologique dans les
établissements où sont détenus
certains animaux’

Op 2 maart 2022 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot instelling van het epidemiologisch toezicht op inrichtingen waar bepaalde dieren gehouden worden'.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 22 maart 2022. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Bruno PEETERS, assessor, en Astrid TRUYENS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Githa SCHEPPERS, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 1 april 2022.

*

Le 2 mars 2022, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre des Classes moyennes, des Indépendants, des PME et de l'Agriculture, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal 'instituant une surveillance épidémiologique dans les établissements où sont détenus certains animaux'.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 22 mars 2022. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, président de chambre, Jeroen VAN NIEUWENHOVE et Koen MUYLLE, conseillers d'État, Bruno PEETERS, assesseur, et Astrid TRUYENS, greffier.

Le rapport a été présenté par Githa SCHEPPERS, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 1er avril 2022.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit voorziet in een regeling van het epidemiologisch toezicht voor het uitvoeren van gereguleerde opdrachten op inrichtingen die dieren houden, in uitvoering van en als aanvulling op de regels vastgelegd in verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 ‘betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid (‘diergezondheidswetgeving’), in zijn gedelegeerde verordeningen en in zijn uitvoeringsverordeningen. Deze verordening stelt regels vast met betrekking tot de preventie en bestrijding van dierziekten die kunnen worden overgedragen op dieren of mensen.¹

Hoofdstuk I van het ontwerp regelt het toepassingsgebied en bevat een aantal definities (artikelen 1 en 2).

Hoofdstuk II regelt het opstellen en de ontbinding van een overeenkomst van epidemiologisch toezicht. Elke exploitant die een bepaald aantal runderen, vleeskalveren, varkens, pluimvee of loopvogels houdt, sluit per diersoort een overeenkomst van epidemiologisch toezicht af met een dierenarts² (artikelen 3 en 4). Het aantal overeenkomsten dat een dierenarts per diersoort mag afsluiten is beperkt, zowel voor de dierenarts-natuurlijke persoon als voor de diergeneeskundige rechtspersoon (artikel 5). De overeenkomst kan worden beëindigd door elk van de contracterende partijen (artikel 6). De gevolgen voor die overeenkomst van de schorsing of intrekking van de erkenningen van een dierenarts worden eveneens geregeld (artikel 7). Per overeenkomst kan een overeenkomst met een plaatsvervangend bedrijfsdierenarts worden opgesteld. De nadere regels in verband met die plaatsvervangende worden bepaald (artikelen 8 tot 11).

Hoofdstuk III betreft de uitvoering van de overeenkomst van epidemiologisch toezicht. De exploitant mag in beginsel enkel een beroep doen op de bedrijfsdierenarts voor het uitvoeren of laten uitvoeren van de gereguleerde opdrachten. Hij moet zijn volledige medewerking verlenen aan de bedrijfsdierenarts en ervoor zorgen dat de bedrijfsdierenarts die opdrachten onafhankelijk en zonder enige hinder kan uitvoeren. In voorkomend geval moet ook de vereniging voor de bestrijding van dierziekten bij de uitvoering van die opdrachten worden betrokken (artikelen 12 tot 15). Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

¹ Artikel 1 van de verordening (EU) 2016/429.

² Het gaat om een dierenarts of diergeneeskundige rechtspersoon die overeenkomstig artikel 4, vierde lid, van de wet van 28 augustus 1991 ‘op de uitoefening van de diergeneeskunde’ is erkend voor de medewerking aan de uitvoering van wets- en verordeningsbepalingen.

(hierna: FAVV) kan in bepaalde gevallen administratief beslag leggen op de betrokken beslagen in de inrichting van de exploitant (artikel 16). De toegang door de bedrijfsdierenarts tot de betrokken gegevens in SANITEL wordt geregeld (artikel 17), alsook de mededeling door de laboratoria aan de bedrijfsdierenarts van onderzoeken of analyses van andere bedrijfsdierenartsen (artikel 18).

Hoofdstuk IV heeft betrekking op de vergoedingen voor de bedrijfsdierenarts. Op grond van artikel 19 kan er worden voorzien in vergoedingen voor het uitvoeren van gereglementeerde opdrachten bedoeld in het te nemen besluit of in specifieke regelgeving. Het FAVV kan in bijzondere en uitzonderlijke omstandigheden toelaten dat een andere erkende dierenarts dan bepaald in het te nemen besluit bepaalde gereglementeerde opdrachten uitvoert of heeft uitgevoerd en desgevallend de voorziene vergoeding ontvangt, evenals andere termijnen voor het uitvoeren van de gereglementeerde opdrachten opleggen, aanvaarden of goedkeuren (artikel 20).

Hoofdstuk V bevat een aantal slotbepalingen (artikelen 21 tot 24), waaronder een delegatie aan de minister bevoegd voor de veiligheid van de voedselketen (hierna: de minister) om de bijlagen bij het te nemen besluit te wijzigen en een bepaling aangaande de ondertekening op papier of op elektronische wijze van de overeenkomsten en de documenten en van de kopieën ervan.

RECHTSGROND

3.1. Het ontwerp vindt in hoofdzaak rechtsgrond in artikel 7, §§ 2³ en 3, en 8, eerste lid, 1°, 18 en 18bis, eerste lid, van de Dierengezondheidswet van 24 maart 1987 (hierna: de Dierengezondheidswet).

De voormelde bepalingen van de artikelen 7 en 8 van de Dierengezondheidswet kunnen enkel worden ingeroepen als rechtsgrond in zoverre de ontworpen maatregelen zijn gericht tegen de dierenziekten die door de Koning zijn aangewezen ter uitvoering van artikel 6, § 1, van de Dierengezondheidswet.⁴ De draagwijdte van de ontworpen regeling is dan ook beperkt tot het epidemiologisch toezicht op dergelijke gereglementeerde ziekten.

3.2. In de aanhef wordt ook verwezen naar artikel 7, § 1/1, van de Dierengezondheidswet. Bij die bepaling wordt de Koning gemachtigd om, onder de voorwaarden die hij bepaalt, aan de verantwoordelijke van een laboratorium de aangifte van dierenziekten vastgesteld in het kader van een laboratoriumonderzoek op te leggen en de overheidspersonen aan te wijzen aan wie de aangifte moet worden gedaan. Deze bepaling biedt aanvullend rechtsgrond voor artikel 18 van het ontwerp.

³ Deze paragraaf wordt niet vermeld in de aanhef, maar hij biedt rechtsgrond voor het opleggen aan de verantwoordelijke van de tussenkomst van een dierenarts voor de uitvoering van door het FAVV genomen beslissingen.

⁴ Zie het koninklijk besluit van 3 februari 2014 ‘tot aanwijzing van de dierenziekten die vallen onder de toepassing van hoofdstuk III van de dierengezondheidswet van 24 maart 1987 en tot regeling van de aangifteplicht’. De gemachtigde liet weten dat dit koninklijk besluit nog moet worden herzien naar aanleiding van verordening (EU) 2016/429.

3.3. Artikel 16 van het ontwerp bepaalt de gevallen waarin het FAVV administratief beslag kan leggen op de betrokken beslagen in de inrichting van de exploitant. De gemachtigde verklaarde daarover het volgende:

“Indien gereguleerde opdrachten niet worden uitgevoerd of het epidemiologisch toezicht niet sluitend is, bestaat het gevaar dat een groep dieren aan de aandacht ontsnapt of, in het slechtste geval dat er iets ‘verborgen’ wordt. Om het risico uit te sluiten en om druk te houden op de exploitant, wordt deze administratieve maatregel ingevoerd. Wij zien het in ieder geval niet als een sanctie. Bovendien mogen slachtdieren (zie lid 3) en jonge kalveren (zie lid 4) toch nog ‘gecontroleerd’ afgevoerd worden.”

De gemachtigde verwees aanvankelijk als rechtsgrond naar artikel 28 van de Dierengezondheidswet. Bij die bepaling wordt de Koning gemachtigd om de controlemaatregelen vast te stellen, bestemd om de uitvoering te verzekeren van de krachtens deze wet genomen verordeningen, evenals de vergoedingen die hiervoor kunnen worden gevorderd. Die bepaling kan evenwel geen rechtsgrond bieden voor het leggen van een administratief beslag op dieren.

De rechtsgrond voor artikel 16 van het ontwerp lijkt veeleer te moeten worden gezocht in artikel 9, 1°, van de Dierengezondheidswet, op grond waarvan de Koning onder meer het in bewaring of in quarantaine stellen van dieren die aangetast of besmet zijn door een dierenziekte of die verdacht zijn van aantasting of besmetting, kan voorschrijven en de kosten van die maatregelen ten laste kan leggen van de verantwoordelijke. De gemachtigde verklaarde daarover het volgende:

“Indien gereguleerde opdrachten niet worden uitgevoerd of het epidemiologisch toezicht niet sluitend is, bevinden de dieren zich in overtreding en bestaat het risico dat een groep (zieke) dieren aan de aandacht ontsnapt of, in het slechtste geval (= misdaad?) dat een gereguleerde/ aangifteplichtige ziekte ‘verborgen’ wordt. Dit kan de Dierengezondheidsstatus van een regio of van gans het land in gevaar brengen (zie artikel 2 van de Dierengezondheidswet). Om die reden zou eerder artikel 9, 1° van de Dierengezondheidswet een rechtsgrond zijn. (...)”

Om die reden willen we minstens een administratief beslag leggen op de betrokken beslagen. Deze administratieve beslaglegging duurt tot dat gereguleerde opdrachten zijn uitgevoerd of tot dat het epidemiologisch toezicht gewaarborgd is. Aangezien slachten de minst risicovolle uitweg is, wordt de gecontroleerde afvoer van slachtdieren (zie artikel 16, lid 3) toegestaan. En elk slachtdier wordt toch sowieso gekeurd door een dierenarts. Indien de epidemiologische situatie op de inrichting het toelaat (vast te stellen bij de beslaglegging) kan het Agentschap geval per geval ook toestaan dat jonge kalveren (zie lid 4) ‘gecontroleerd’ afgevoerd worden naar vleeskalverhouderijen.

(...)

Artikel 16 van het ontwerp KB is eerder in dezelfde zin te lezen als artikel 6, §1 van het koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen.”

Met die zienswijze kan worden ingestemd, mits artikel 16 van het ontwerp wordt herschreven in de door de gemachtigde geschetste zin.

3.4. Overeenkomstig artikel 19 van het ontwerp kan er worden voorzien in vergoedingen voor het uitvoeren van gereguleerde opdrachten bedoeld in het te nemen besluit of in specifieke regelgeving. Die gereguleerde opdrachten moeten worden uitgevoerd door de dierenartsen overeenkomstig artikel 12, § 1, van het ontwerp. Op de vraag wie die vergoeding bepaalt en op grond van welke criteria en ten belope van welk bedrag, antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Artikel 19 is op de eerste plaats bedoeld om de vergoeding in bijlage IV, punt 3, G, te verantwoorden. Op grond van artikel 19 kan op de eerste plaats aan de dierenarts vergoed worden zoals beschreven in bijlage IV, punt 3 (G). Deze vergoeding komt uit het Begrotingsfonds en wordt uitbetaald indien voldaan is aan de voorwaarden in de bijlage IV.

Bij het uitvoeren van gereguleerde opdrachten in het kader van bestrijding, bewaking of toezicht op gereguleerde ziekten op veehouderijen kan het Begrotingsfonds aan de Minister voorstellen om bepaalde kosten te dragen of tussenkomsten te voorzien. Vandaar dat het artikel 19 ‘breder’ geschreven werd. In elke specifiek wetgeving (per dierziekte) wordt bepaald of er gereguleerde opdrachten zijn waarvoor een tussenkomst wordt voorzien, en zo ja: voor wie de tussenkomst bestemd is (wie ze kan aanvragen); de hoogte van de tussenkomst; de voorwaarden om de tussenkomst te ontvangen.

Eventueel kan artikel 19 meer ‘to the point’ geschreven worden (overhalen van punt G uit bijlage IV, punt 3, en aldaar dit punt G schrappen? Voorstel:

‘Art. 19. À charge du Fonds budgétaire pour la santé et la qualité des animaux et des produits animaux, le vétérinaire d’exploitation percevra une redevance de 35,45 EUR, ajustée à l’index, pour chaque visite sanitaire aux établissements détenant des troupeaux de porcs comme prévu à l’annexe IV, et correctement effectuée et enregistrée dans SANITEL. Les frais dépassant ce montant forfaitaire sont à la charge de l’opérateur.’”

Met dit tekstvoorstel kan worden ingestemd. Wat betreft de rechtsgrond voor die nieuw ontworpen bepaling verwees de gemachtigde naar artikel 4 van de wet van 23 maart 1998 ‘betreffende de oprichting van een Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten’ en naar artikel 4, vierde lid, van de wet van 28 augustus 1991 ‘op de uitoefening van de diergeneeskunde’. Bij de laatstgenoemde bepaling wordt de Koning onder meer gemachtigd om de wijze te bepalen waarop de dierenartsen of diergeneeskundige rechtspersonen worden vergoed voor het verlenen van hun diensten. De eerstgenoemde bepaling biedt aanvullend rechtsgrond, wat betreft de tenlastelegging van het bedrag van die vergoeding van het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten.

4. Wat betreft de opdrachten die worden toegekend aan het FAVV, en die volgens de gemachtigde zowel gewone opdrachten betreffen bedoeld in artikel 4, §§ 1 tot 3, van de wet van 4 februari 2000 ‘houdende oprichting van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen’, als bijkomende opdrachten bedoeld in artikel 4, § 6, van die wet en in het koninklijk besluit van 16 november 2001 ‘houdende het toevertrouwen van bijkomende opdrachten aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen’, kan worden gesteund op de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Koning, gelezen in samenhang met de artikelen 4, §§ 1 tot 3, en 5, tweede lid, 13°, van de wet van 4 februari 2000 (voor de gewone

opdrachten van het FAVV), en met artikel 4, § 6, van dezelfde wet en artikel 2, d), van het koninklijk besluit van 16 november 2001 (voor de bijkomende opdrachten van het FAVV).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

5. De vermelding van de rechtsgrond in de aanhef moet worden aangepast aan hetgeen is uiteengezet in de opmerkingen 3.1 tot 4.

Artikel 2

6. In artikel 2, § 2, 1°, van het ontwerp moet worden verwezen naar “artikel 1, § 1, 1°,” (niet: artikel 1, punt 1°) van de wet van 28 augustus 1991 en naar “artikel 4, vierde lid,” (niet: artikel, lid 5) van diezelfde wet.

Artikel 3

7. Op de vraag waarom het toepassingsgebied van de ontworpen regeling wordt beperkt tot de in bijlage I vermelde diersoorten, terwijl dat van verordening (EU) 2016/429 veel ruimer is, verklaarde de gemachtigde het volgende:

“Momenteel bestaat het systeem van epidemiologisch toezicht al voor de in bijlage I vermelde diersoorten: sinds 1999 voor runderen (inbegrepen vleeskalveren), sinds 1995 voor varkens, sinds 2008 voor pluimvee (inbegrepen loopvogels). Dit zijn de 3 belangrijkste diersoorten voor de Belgisch veeteelt en voor de dierlijke voedselproductie, met het grootst aantal dieren en met de grootste (economische) impact indien een uitbraak van een of andere gereguleerde dierenziekten zich zou voordoen. Dit zijn ook de 3 diersoorten waarbij er de laatste 30 jaar de grootste problemen waren inzake dierenziekten en waarbij het meest werd gedaan aan bestrijding van dierenziekten. Artikel 25 van Verordening 2016/429 gaat inderdaad over alle dieren bij alle exploitanten, maar dit volgens het (zelf in te schatten) risico. (...) [Wij] zijn (...) ervan overtuigd dat een exploitant per diersoort niet zelf kan inschatten hoe groot eventuele risico's voor zijn inrichting zijn. Andere diersoorten worden niet in dezelfde grote aantallen per exploitant gehouden, vaker ook in de hobby-sfeer en vaak ook niet voor de voedselproductie. Bij andere diersoorten bestaan er ook risico's, maar ze worden door het FAVV lager ingeschat en de impact ervan is van een lagere orde. Deze lagere orde verantwoordt niet de aanzienlijke administratieve impact en administratieve verplichtingen die gepaard gaan met het opmaken en onderhouden van de overeenkomsten tussen de exploitanten en de bedrijfsdierenarts (en eventueel zijn plaatsvervanger).

Dat neemt de verplichting niet weg dat elke exploitant bij elk vermoeden van een gereguleerde ziekte een verplichting tot melding (aangifteplicht) heeft (zie artikel 18.1, a) en c), van Verordening 2016/429), bij voorkeur via een dierenarts en bij hogervermelde diersoorten, via zijn bedrijfsdierenarts.”

Artikel 22

8. Bij artikel 22 van het ontwerp wordt de minister bevoegd voor de veiligheid van de voedselketen gemachtigd om de bijlagen bij het te nemen besluit te wijzigen. Die delegatie kan, gelet op de huidige invulling van die bijlagen, geacht worden enkel betrekking te hebben op uitvoeringsmaatregelen van bijkomstige of detailmatige aard, zolang er geen nieuwe inhoudelijke elementen worden opgenomen in die bijlagen die die delegatiegrenzen te buiten gaan.

Artikel 23

9. Bij artikel 23 van het ontwerp wordt bepaald dat de overeenkomsten en documenten en kopijen (lees: kopieën) daarvan, voorzien bij het te nemen besluit, mogen worden opgesteld en ondertekend op papier of op elektronische wijze. Deze bepaling is eigenlijk overbodig en kan worden weggelaten.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

2. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis règle la surveillance épidémiologique pour l'exécution de missions réglementées dans les établissements détenant des animaux, en exécution et en complément des règles fixées dans le règlement (UE) 2016/429 du Parlement européen et du Conseil du 9 mars 2016 'relatif aux maladies animales transmissibles et modifiant et abrogeant certains actes dans le domaine de la santé animale ('législation sur la santé animale')', dans ses règlements délégués et dans ses règlements d'exécution. Ce règlement établit des dispositions en matière de prévention des maladies animales transmissibles aux animaux ou aux êtres humains et de lutte contre ces maladies ¹.

Le chapitre Ier du projet règle le champ d'application et contient un certain nombre de définitions (articles 1er et 2).

Le chapitre II règle la rédaction et la résiliation d'une convention d'épidémiosurveillance. Chaque opérateur qui détient un certain nombre de bovins, veaux d'engraissement, porcs, volailles ou ratites conclut une convention d'épidémiosurveillance par espèce animale avec un vétérinaire ² (articles 3 et 4). Le nombre de conventions qu'un vétérinaire peut conclure par espèce animale est limité, aussi bien pour les vétérinaires personnes physiques que pour les personnes morales vétérinaires (article 5). La convention peut être résiliée par chacune des parties contractantes (article 6). Les conséquences pour cette convention de la suspension ou du retrait des agréments d'un vétérinaire sont également réglées (article 7). Par convention, une convention avec un vétérinaire d'exploitation suppléant peut être établie. Les modalités relatives à cette suppléance sont définies (articles 8 à 11).

Le chapitre III porte sur l'exécution de la convention d'épidémiosurveillance. L'opérateur peut en principe uniquement faire appel au vétérinaire d'exploitation pour effectuer ou faire effectuer les missions réglementées. Il doit coopérer pleinement avec le vétérinaire d'exploitation et veiller à ce que ce dernier puisse effectuer ces missions de manière indépendante et sans entrave. Le cas échéant, l'association de lutte contre les maladies des animaux doit également être associée à l'exécution de ces missions (articles 12 à 15). L'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire (ci-après : AFSCA) peut, dans certains cas, saisir administrativement les troupeaux concernés dans l'établissement de l'opérateur (article 16). L'accès du vétérinaire d'exploitation aux données concernées dans SANITEL (article 17) est

¹ Article 1er du règlement (UE) 2016/429.

² Il s'agit d'un vétérinaire ou d'une personne morale vétérinaire agréé conformément à l'article 4, alinéa 4, de la loi du 28 août 1991 'sur l'exercice de la médecine vétérinaire' pour collaborer à l'exécution des dispositions légales et réglementaires.

réglé, ainsi que la communication par les laboratoires au vétérinaire d'exploitation des examens ou analyses d'autres vétérinaires d'exploitation (article 18).

Le chapitre IV concerne les vacations pour le vétérinaire d'exploitation. Sur la base de l'article 19, des vacations peuvent être prévues pour l'exécution de missions réglementées visées par l'arrêté envisagé ou par des réglementations spécifiques. Dans des circonstances particulières et exceptionnelles, l'AFSCA peut autoriser qu'un vétérinaire agréé autre que celui prévu par l'arrêté envisagé exécute ou ait exécuté certaines missions réglementées et reçoive, le cas échéant, la vacation prévue, ainsi que imposer, accepter ou approuver d'autres délais pour l'exécution des missions réglementées (article 20).

Le chapitre V contient un certain nombre de dispositions finales (articles 21 à 24), dont une délégation au ministre qui a la sécurité de la chaîne alimentaire dans ses attributions (ci-après : le ministre) en vue de modifier les annexes de l'arrêté envisagé, et une disposition relative à la signature sur papier ou par voie électronique des conventions et documents, ainsi que des copies de ceux-ci.

FONDEMENT JURIDIQUE

3.1. Le projet trouve principalement son fondement juridique dans l'article 7, §§ 2³ et 3, et 8, alinéa 1er, 1°, 18 et 18bis, alinéa 1er, de la loi du 24 mars 1987 relative à la santé des animaux (ci-après : la loi relative à la santé des animaux).

Les dispositions précitées des articles 7 et 8 de la loi relative à la santé des animaux ne peuvent être invoquées comme fondement juridique que pour autant que les mesures en projet visent les maladies des animaux désignées par le Roi en exécution de l'article 6, § 1er, de la loi relative à la santé des animaux⁴. La portée du dispositif en projet est dès lors limitée à la surveillance épidémiologique de telles maladies réglementées.

3.2. Le préambule vise également l'article 7, § 1er/1, de la loi relative à la santé des animaux. Cette disposition habilite le Roi à imposer, dans les conditions qu'il détermine, au responsable d'un laboratoire, la notification des maladies des animaux constatées dans le cadre d'un examen au laboratoire et à désigner les agents de l'autorité auxquels la déclaration doit être faite. Cette disposition procure un fondement juridique complémentaire à l'article 18 du projet.

3.3. L'article 16 du projet détermine les cas dans lesquels l'AFSCA peut saisir administrativement les troupeaux concernés dans l'établissement de l'opérateur. À ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit :

« Indien gereguleerde opdrachten niet worden uitgevoerd of het epidemiologisch toezicht niet sluitend is, bestaat het gevaar dat een groep dieren aan de

³ Ce paragraphe n'est pas mentionné dans le préambule, mais procure un fondement juridique pour imposer au responsable l'intervention d'un vétérinaire chargé de l'exécution des décisions prises par l'AFSCA.

⁴ Voir l'arrêté royal du 3 février 2014 'désignant les maladies des animaux soumises à l'application du chapitre III de la loi du 24 mars 1987 relative à la santé des animaux et portant règlement de la déclaration obligatoire'. Le délégué a fait savoir que cet arrêté royal doit encore être revu consécutivement au règlement (UE) 2016/429.

aandacht ontsnapt of, in het slechtste geval dat er iets ‘verborgen’ wordt. Om het risico uit te sluiten en om druk te houden op de exploitant, wordt deze administratieve maatregel ingevoerd. Wij zien het in ieder geval niet als een sanctie. Bovendien mogen slachtdieren (zie lid 3) en jonge kalveren (zie lid 4) toch nog ‘gecontroleerd’ afgevoerd worden ».

Le délégué a initialement renvoyé, pour le fondement juridique, à l'article 28 de la loi relative à la santé des animaux. Cette disposition habilite le Roi à fixer les mesures de contrôle destinées à assurer l'exécution des règlements pris en vertu de cette loi ainsi que les rétributions exigibles à cet effet. Cette disposition ne peut toutefois pas procurer de fondement juridique à une saisie administrative d'animaux.

Le fondement juridique de l'article 16 du projet semble plutôt devoir être recherché dans l'article 9, 1°, de la loi relative à la santé des animaux, selon lequel le Roi peut prescrire, notamment, la séquestration ou la mise en quarantaine d'animaux atteints ou contaminés par une maladie des animaux ou suspects d'en être atteints ou contaminés, et mettre le coût de ces mesures à charge du responsable. À ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit :

« Indien gereguleerde opdrachten niet worden uitgevoerd of het epidemiologisch toezicht niet sluitend is, bevinden de dieren zich in overtreding en bestaat het risico dat een groep (zieke) dieren aan de aandacht ontsnapt of, in het slechtste geval (= misdaad?) dat een gereguleerde/ aangifteplichtige ziekte ‘verborgen’ wordt. Dit kan de Diergezondheidsstatus van een regio of van gans het land in gevaar brengen (zie artikel 2 van de Diergezondheidswet). Om die reden zou eerder artikel 9, 1° van de Diergezondheidswet een rechtsgrond zijn. (...)

Om die reden willen we minstens een administratief beslag leggen op de betrokken beslagen. Deze administratieve beslaglegging duurt tot dat gereguleerde opdrachten zijn uitgevoerd of tot dat het epidemiologisch toezicht gewaarborgd is. Aangezien slachten de minst risicovolle uitweg is, wordt de gecontroleerde afvoer van slachtdieren (zie artikel 16, lid 3) toegestaan. En elk slachtdier wordt toch sowieso gekeurd door een dierenarts. Indien de epidemiologische situatie op de inrichting het toelaat (vast te stellen bij de beslaglegging) kan het Agentschap geval per geval ook toestaan dat jonge kalveren (zie lid 4) ‘gecontroleerd’ afgevoerd worden naar vleeskalverhouderijen.

(...)

Artikel 16 van het ontwerp KB is eerder in dezelfde zin te lezen als artikel 6, §1 van het koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen ».

On peut se rallier à ce point de vue, à condition de reformuler l'article 16 du projet dans le sens indiqué par le délégué.

3.4. Conformément à l'article 19 du projet, des vacations peuvent être prévues pour l'exécution de missions réglementées visées par l'arrêté envisagé ou par des réglementations spécifiques. Ces missions réglementées doivent être exécutées par les vétérinaires conformément à l'article 12, § 1er, du projet. À la question de savoir qui détermine cette vacation, sur la base de quels critères et à concurrence de quel montant, le délégué a donné la réponse suivante :

« Artikel 19 is op de eerste plaats bedoeld om de vergoeding in bijlage IV, punt 3, G, te verantwoorden. Op grond van artikel 19 kan op de eerste plaats aan de dierenarts vergoed worden zoals beschreven in bijlage IV, punt 3 (G). Deze vergoeding komt uit het

Begrotingsfonds en wordt uitbetaald indien voldaan is aan de voorwaarden in de bijlage IV.

Bij het uitvoeren van gereguleerde opdrachten in het kader van bestrijding, bewaking of toezicht op gereguleerde ziekten op veehouderijen kan het Begrotingsfonds aan de Minister voorstellen om bepaalde kosten te dragen of tussenkomsten te voorzien. Vandaar dat het artikel 19 'breder' geschreven werd. In elke specifiek wetgeving (per dierziekte) wordt bepaald of er gereguleerde opdrachten zijn waarvoor een tussenkomst wordt voorzien, en zo ja: voor wie de tussenkomst bestemd is (wie ze kan aanvragen); de hoogte van de tussenkomst; de voorwaarden om de tussenkomst te ontvangen.

Eventueel kan artikel 19 meer 'to the point' geschreven worden (overhalen van punt G uit bijlage IV, punt 3, en aldaar dit punt G schrappen? Voorstel:

‘Art. 19. À charge du Fonds budgétaire pour la santé et la qualité des animaux et des produits animaux, le vétérinaire d'exploitation percevra une redevance de 35,45 EUR, ajustée à l'index, pour chaque visite sanitaire aux établissements détenant des troupeaux de porcs comme prévu à l'annexe IV, et correctement effectuée et enregistrée dans SANITEL. Les frais dépassant ce montant forfaitaire sont à la charge de l'opérateur' ».

On peut se rallier à cette proposition de texte. En ce qui concerne le fondement juridique de cette nouvelle disposition en projet, le délégué a renvoyé à l'article 4 de la loi du 23 mars 1998 'relative à la création d'un Fonds budgétaire pour la santé et la qualité des animaux et des produits animaux' et à l'article 4, alinéa 4, de la loi du 28 août 1991 'sur l'exercice de la médecine vétérinaire'. Cette dernière disposition habilite le Roi à déterminer, notamment, le mode de rémunération des médecins vétérinaires ou des personnes morales vétérinaires pour les services qu'ils fournissent. La disposition citée en premier procure un fondement juridique complémentaire en ce qui concerne l'imputation du montant de cette rémunération au Fonds budgétaire pour la santé et la qualité des animaux et des produits animaux.

4. L'attribution des missions à l'AFSCA qui, selon le délégué, concernent tant des missions ordinaires visées à l'article 4, §§ 1er à 3, de la loi du 4 février 2000 'relative à la création de l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire' que des missions complémentaires visées à l'article 4, § 6, de cette loi et dans l'arrêté royal du 16 novembre 2001 'confiant à l'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire des missions complémentaires', peut se fonder sur le pouvoir général d'exécution du Roi, combiné avec les articles 4, §§ 1er à 3, et 5, alinéa 2, 13°, de la loi du 4 février 2000 (pour les missions ordinaires de l'AFSCA), et avec l'article 4, § 6, de la même loi et l'article 2, d), de l'arrêté royal du 16 novembre 2001 (pour les missions complémentaires de l'AFSCA).

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

5. On adaptera la mention du fondement juridique dans le préambule en tenant compte des observations formulées aux points 3.1 à 4.

Article 2

6. L'article 2, § 2, 1°, du projet doit viser « l'article 1er, § 1er, 1°, » (et non : l'article 1er, point 1°) de la loi du 28 août 1991 et « l'article 4, alinéa 4, » (et non : l'article 4, alinéa 5) de cette même loi.

Article 3

7. À la question de savoir pourquoi le champ d'application du dispositif en projet est limité aux espèces animales mentionnées dans l'annexe I, alors que celui du règlement (UE) 2016/429 est bien plus large, le délégué a déclaré ce qui suit :

« Momenteel bestaat het systeem van epidemiologisch toezicht al voor de in bijlage I vermelde diersoorten: sinds 1999 voor runderen (inbegrepen vleeskalveren), sinds 1995 voor varkens, sinds 2008 voor pluimvee (inbegrepen loopvogels). Dit zijn de 3 belangrijkste diersoorten voor de Belgisch veeteelt en voor de dierlijke voedselproductie, met het grootst aantal dieren en met de grootste (economische) impact indien een uitbraak van een of andere gereguleerde dierenziekten zich zou voordoen. Dit zijn ook de 3 diersoorten waarbij er de laatste 30 jaar de grootste problemen waren inzake dierenziekten en waarbij het meest werd gedaan aan bestrijding van dierenziekten. Artikel 25 van Verordening 2016/429 gaat inderdaad over alle dieren bij alle exploitanten, maar dit volgens het (zelf in te schatten) risico. (...) [Wij] zijn (...) ervan overtuigd dat een exploitant per diersoort niet zelf kan inschatten hoe groot eventuele risico's voor zijn inrichting zijn. Andere diersoorten worden niet in dezelfde grote aantallen per exploitant gehouden, vaker ook in de hobby-sfeer en vaak ook niet voor de voedselproductie. Bij andere diersoorten bestaan er ook risico's, maar ze worden door het FAVV lager ingeschat en de impact ervan is van een lagere orde. Deze lagere orde verantwoordt niet de aanzienlijke administratieve impact en administratieve verplichtingen die gepaard gaan met het opmaken en onderhouden van de overeenkomsten tussen de exploitanten en de bedrijfsdierenarts (en eventueel zijn plaatsvervanger).

Dat neemt de verplichting niet weg dat elke exploitant bij elk vermoeden van een gereguleerde ziekte een verplichting tot melding (aangifteplicht) heeft (zie artikel 18.1, a) en c), van Verordening 2016/429), bij voorkeur via een dierenarts en bij hogervermelde diersoorten, via zijn bedrijfsdierenarts ».

Article 22

8. L'article 22 du projet habilite le ministre qui a la sécurité de la chaîne alimentaire dans ses attributions à modifier les annexes de l'arrêté envisagé. Eu égard au contenu actuel de ces annexes, cette délégation peut être réputée se rapporter uniquement à des mesures d'exécution accessoires ou de détail, tant qu'aucun nouvel élément de fond excédant les limites de ces délégations n'y est inscrit.

Article 23

9. L'article 23 du projet dispose que les conventions et documents, et copies de ceux-ci, prévus dans l'arrêté envisagé, peuvent être rédigés et signés sur papier ou par voie électronique. Cette disposition est en fait superflue et peut être omise.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Astrid TRUYENS

Wilfried VAN VAERENBERGH